

ПОВІДОМЛЕННЯ

про утворення разової спеціалізованої вченої ради

Заклад освіти/наукова
установа

Інститут держави і права імені В.М.Корецького Національної
академії наук України (ідентифікаційний код 05417130)

1. Здобувач ступеня доктора філософії

1.1. ПІБ здобувача ступеня
доктора філософії

Коваленко Юлія Олександрівна

1.2. Освітньо-наукова
програма, яку завершив
здобувач

47824 Міжнародне право (293 Міжнародне право)

1.3. Окремі елементи
освітньо-наукової програми
забезпечуються іншим
закладом вищої освіти/
науковою установою (у тому
числі іноземним)

ні

2. Дисертація

2.1. Тема дисертації

Захист персональних даних у Європейському суді з прав людини та
Суді Європейського Союзу: порівняльний аналіз

2.2. Анотація дисертації

Дисертація є комплексним науковим дослідженням міжнародно-правових засад регулювання захисту персональних даних. Актуальність дисертаційної роботи зумовлена необхідністю системного дослідження теоретичних та практичних проблем, пов'язаних із захистом персональних даних у Раді Європи та Європейському Союзі, систематизації застосовуваних у цій сфері підходів і принципів, а також оцінки їх впливу на формування стандартів захисту персональних даних.

У роботі розкрито юридичний зміст понять – «персональні дані», «чутливі дані», «обробка даних», «європейські стандарти захисту персональних даних». Досліджено ґенезу права на захист персональних даних у міжнародному праві та його становлення як самостійного основоположного права людини крізь призму рішень міжнародних судових органів – Європейського суду з прав людини та Суду Європейського Союзу. Констатовано, що право на захист персональних даних є предметом тривалої дискусії.

Доведено, що тривалий час право на захист персональних даних розглядалося як один із аспектів права на захист приватного життя і не було чітко визначено. Поступовому виокремленню та закріпленню як основоположного права людини на захист персональних даних сприяла широкомасштабна комп'ютеризація і цифровізація багатьох сфер суспільного життя, впровадження новітніх технологічних розробок і необхідність транскордонної передачі великих обсягів даних. Запропоновано відхід від сприйняття права на захист персональних даних як окремого аспекту права на повагу до приватного життя та його визнання як самостійного основоположного права людини з огляду на його роль у сучасному інформаційному суспільстві.

У праці здійснено аналіз різних підходів до розуміння приватності

та захисту даних, які переважно сформувалися в рамках американської та європейської моделей захисту даних. Наголошено на проблемних аспектах міжнародно-правового регулювання захисту персональних даних. Доведено, що становлення стандартів захисту персональних даних відбувалося переважно у рамках діяльності Ради Європи та Європейського Союзу, а тому поширеним є використання терміну «європейські стандарти захисту персональних даних». Зауважено, що в умовах глобалізаційного розвитку європейські стандарти захисту персональних даних поступово набули значного поширення і сприяли гармонізації норм щодо захисту персональних даних на міжнародному рівні. Обґрунтовано позицію щодо визнання європейських стандартів захисту персональних даних як найбільш прогресивних норм у досліджуваній сфері.

Доведено, що з огляду на еволюційний розвиток європейських стандартів захисту даних виправданою є їх класифікація на: перше покоління (Керівні принципи ОЕСР щодо захисту права на приватність і транскордонні потоки персональних даних, схвалені Рекомендацією Ради ОЕСР від 23 вересня 1980 р., та Конвенція № 108 про захист осіб у зв'язку з автоматизованою обробкою персональних даних

1981 р.), друге покоління (Конвенція № 108 про захист осіб у зв'язку з автоматизованою обробкою персональних даних 1981 р., оновлена Додатковим протоколом 2001 р., та Директива 95/46/ЄС про захист фізичних осіб при обробці персональних даних і про вільне переміщення таких даних 1995 р.) та третє покоління (оновлена Конвенція № 108+ зі змінами, внесеними Протоколом СЕТС № 223, та Регламент Європейського Парламенту і Ради (ЄС) 2016/679 про захист фізичних осіб під час обробки персональних даних та їх вільного обігу (Загальний регламент про захист даних) 2016 р.). Оновлена Конвенція № 108+ та Загальний регламент про захист даних спрямовані на забезпечення права на захист персональних даних кожної особи, як самостійного основоположного права, відокремленого від права на захист приватного життя, незалежно від національності чи місця проживання особи, що свідчить про персонорентризм та екстериторіальність застосування їх норм.

Зроблено висновок, що сучасною тенденцією європейської системи захисту персональних даних є формування взаємоузгоджених стандартів у цій сфері, що виникли з огляду на популяризацію транскордонного обміну персональними даними, з метою досягнення єдності в правовому регулюванні, що узгоджувало б фундаментальні цінності поваги до недоторканості приватного життя особи й безперешкодний обмін інформацією між державами. Відповідно, у досліджуваній сфері прослідковується уніфікація європейських стандартів захисту персональних даних і їх широке впровадження на глобальному рівні.

У дисертаційному дослідженні проаналізовано основні міжнародно-правові акти, які регулюють захист персональних даних, а також висвітлено практику міжнародних та національних судових органів щодо забезпечення права на повагу до приватного життя та права на захист персональних даних. Розкрито особливості правових засад регулювання захисту персональних даних у Раді Європи та Європейському Союзі, сутність і особливості захисту персональних даних у Європейському суді з прав людини та Суді Європейського

Союзу, вивчено та систематизовано основні принципи, концепції та підходи, застосовні у справах, пов'язаних із захистом персональних даних.

Доведено, що принципи, доктрини, підходи та інтерпретаційні техніки, що застосовуються Європейським судом з прав людини та Судом Європейського Союзу у справах, пов'язаних з питаннями захисту персональних даних, є взаємопов'язаними та взаємодоповнюючими. Сформульовано висновок про те, що право на захист персональних даних тісно пов'язане з іншими основоположними правами людини, а тому при оцінці меж втручання у ці права, задля запобігання порушенню самої суті конкуруючих прав, має бути забезпечений справедливий баланс між правами інших осіб, приватними та публічними інтересами. Окрему увагу приділено стану виконання Україною міжнародно-правових зобов'язань щодо захисту персональних даних та стан адаптації чинного законодавства до *acquis* ЄС. Визначено перспективи розвитку національного законодавства у досліджуваній сфері.

Наголошено, що попри узгодженість на міжнародному рівні норм і принципів захисту персональних даних та термінології у цій сфері, у вітчизняній міжнародно-правовій доктрині і практиці виникають певні проблеми стосовно єдності використання понятійно-категоріального апарату в сфері захисту персональних даних.

Запропоновано розмежування понять «персональні дані», «інформація про особу», «конфіденційна інформація» та «інформація про приватне життя особи», оскільки неточність формулювання згаданих понять у вітчизняному законодавстві в контексті захисту персональних даних призводить до існування конкуруючих норм та нерідко до звуження права на захист персональних даних. З метою забезпечення уніфікації термінологічного апарату в цій сфері визнано виправданим використання саме терміну «персональні дані» для позначення інформації, що підлягає обробці та містить відомості про ідентифіковану особу чи особу, яку можна ідентифікувати. Проаналізовано чинне законодавство України щодо захисту персональних даних та практику його застосування, виявлено застарілість окремих правових норм і підходів у цій сфері.

Зауважено, що законодавству України у сфері захисту персональних даних притаманні наступні ознаки: складна структурованість та розгалуженість відповідних правових норм у різних актах; некоректність або відсутність чіткого визначення конкретного змісту термінів та категорій, які не є повною мірою взаємоузгодженими; неоднозначне інтерпретування законодавчих норм під час правозастосування; застарілість норм вітчизняного законодавства у сфері захисту персональних даних та їх невідповідність європейським стандартам у цій сфері.

Доведено, що виконання Україною своїх міжнародно-правових зобов'язань у сфері забезпечення і дотримання права на захист персональних даних є триваючим процесом, що постійно розвивається з огляду на впровадження новітніх технологій, глобалізаційні процеси, євроінтеграційний і євроатлантичний зовнішньополітичні пріоритети розвитку держави, виклики та загрози сучасності, серед іншого, пов'язані зі збройною агресією проти України. Вивчено процес еволюції національного законодавства України у сфері захисту персональних даних в

аспекті євроінтеграційної і євроантлантичної зовнішньої політики держави, адаптації до права Європейського Союзу у цій сфері, відповідних стандартів у цій сфері в контексті забезпечення інформаційної безпеки держави. Наголошено на важливості функціонування незалежного інституційного механізму контролю у сфері захисту персональних даних, який розглядається як важливий елемент європейських стандартів у цій сфері.
Зроблено висновок про необхідність увідповіднення українського законодавства у сфері захисту персональних даних до європейських стандартів захисту даних третього покоління, а саме оновленої Конвенції № 108+ зі змінами, внесеними Протоколом CETS № 223, та Загального регламенту про захист даних 2016 р., що забезпечило б ефективність гарантування права на захист персональних даних.

2.3. Ключові слова дисертації захист персональних даних, Рада Європи, Європейський Союз, міжнародна організація, правове регулювання, право ЄС, міжнародне право прав людини, права людини, права та інтереси, Європейський суд з прав людини, ЄСПЛ, Суд Європейського Союзу, Суд ЄС, європейські стандарти захисту персональних даних, інформаційне суспільство, personal data protection, Council of Europe, European Union, international organization, legal regulation, EU law, international human rights law, human rights, rights and interests, European Court of Human Rights, ECtHR, Court of Justice of the European Union, CJEU, European personal data protection standards, information society

2.4. Посилання, за яким розміщено текст дисертації <https://docs.idpk.org/kovalenko-yuliya-oleksandrivna/>

2.5. Публікації здобувача, зараховані для захисту

Коваленко ЮО. Становлення та розвиток європейських стандартів захисту персональних даних. Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. 2020. № 5. С. 59-67.

Рік	2020
Ключові слова	Європейські стандарти, захист персональних даних, право на захист персональних даних, Європейський суд з прав людини, Суд Європейського Союзу
DOI	–
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzizvru_2020_5_8

Kovalenko Y. The Right to Privacy and Protection of Personal Data: Emerging Trends and the Implications for Development in the Jurisprudence of the European Court of Human Rights. Masaryk University Journal of Law and Technology. 2022. Vol. 16. No. 1. P. 37-57

Рік	2022
Ключові слова	Privacy, data protection, the right to private life, the right to protection of personal data, the case-law of the ECtHR
DOI	10.5817/MUJLT2022-1-2

Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	https://journals.muni.cz/mujlt/article/view/14451

Kovalenko Y. Balancing right to personal data protection towards other fundamental rights through the prism of the case law of the ECtHR and the CJEU. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2022. No. 2. P. 52-57

Рік	2022
Ключові слова	right to data protection, right to privacy, balance of the fundamental rights, proportionality, the ECtHR, the CJEU
DOI	-
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	https://journal-vjhr.sk/wp-content/uploads/2022/06/VJHR_2_2022.pdf

3. Захист

3.1. Посилання, за яким здійснюватиметься онлайн-трансляція захисту	https://docs.idpk.org/kovalenko-yuliya-oleksandrivna/
---	---

4. Разова рада

4.1. Дата рішення Вченої ради про утворення разової ради	30.11.2023
--	------------

Голова разової ради

ПІБ	Оніщенко Наталія Миколаївна
Місце роботи	Інститут держави і права імені В.М.Корецького Національної академії наук України
Посада	Заступник директора (Основне місце роботи)
Факультет або інший структурний підрозділ	Теорії держави і права
Науковий ступінь	Доктор наук, 12.00.01 Теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень
Дата отримання диплома доктора філософії (кандидата наук)	-
ORCID	0000-0002-1671-2139

Публікації за тематикою дисертації

Оніщенко Н. М. Правова доктрина, юридична наука та захист прав людини (коефіцієнт корисної дії). *Альманах права*. 2020. № 11. С. 11-15.

Рік	2020
Ключові слова	Юридична наука, правова доктрина, права людини, права та можливості, правовий розвиток
DOI	10.33663/2524-017X-2020-11-2
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	http://almanahprava.org.ua/files/almanah-prava.-vipusk-11-_2020_.pdf

Оніщенко Н. М. Контроль за забезпеченням прав людини: дихотомія впливу. Правова держава. 2019. № 30. С. 24–29.

Рік	2019
Ключові слова	Контроль, дихотомія, права людини, свободи людини, законні інтереси людини, системи контролю
DOI	10.33663/0869-2491-2019-30-24-28
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	http://pravova-derzhava.org.ua/files/pravova-derjava.-vipusk-30-_2019_.pdf

Оніщенко Н. М. Правове регулювання, правовий вплив та правове забезпечення: індекс взаємовизначеності. Правова держава. 2020. Вип. 31. С. 46-53.

Рік	2020
Ключові слова	правове регулювання, правовий вплив, правове забезпечення, державна регламентація, ефективність правового регулювання
DOI	10.33663/0869-2491-2020-31-46-53
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	http://pravova-derzhava.org.ua/files/pravova-derjava.vipusk-31-_2020_.pdf

Рецензент

ПІБ	Переверзєва Ольга Сергіївна
Місце роботи	Інститут держави і права імені В.М.Корецького Національної академії наук України
Посада	Старший науковий співробітник (Основне місце роботи)
Факультет або інший структурний підрозділ	Міжнародного права та порівняльного правознавства
Науковий ступінь	Кандидат наук, 12.00.03 Цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право

Дата отримання диплома доктора філософії (кандидата наук)	09.11.2006
ORCID	0000-0002-4857-6469

Публікації за тематикою дисертації

Переверзева О. С. Захист персональних даних в Інтернеті в державах Європейського Союзу. Юридичний науковий електронний журнал. 2023. № 5. С. 529-531

Рік	2023
Ключові слова	Європейський Союз, декларація прав людини, захист персональних даних, Хартія Європейського Союзу, цифрові технології, інформаційні відносини, інтернет, інформаційне суспільство, інформаційно-комунікаційні технології, Рада Європи
DOI	10.32782/2524-0374/2023-5/133
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	http://www.lsej.org.ua/5_2023/133.pdf

Tesfaie L., ShynkarT., Kovtun O., Sychova V., Pereverzyeva O. The Power of the President in the Information Age. Lex Humana. 2023. Vol. 15. No. 2. P. 434–448.

Рік	2023
Ключові слова	Information society, Political power, Information, Information resource, President
DOI	–
Одноосібне авторство	ні
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	https://seer.ucp.br/seer/index.php/LexHumana/article/view/2518

Tokarchuk L., Pereverzyeva O., Volkova N., Yanitska I., Bodnaru M. Constitutional principles of protection of family rights and interests of the child in civil proceedings. Amazonia Investiga. 2022. Vol. 11. No. 49. P. 61-68.

Рік	2022
Ключові слова	конституційні засади, цивільне судочинство, права та інтереси, дитина, сімейні права та інтереси
DOI	10.34069/AI/2022.49.01.7
Одноосібне авторство	ні
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	https://amazoniainvestiga.info/index.php/amazonia/article/view/1875/2308

Рецензент

ПІБ	Проценко Ірина Миколаївна
Місце роботи	Інститут держави і права імені В.М.Корецького Національної академії наук України
Посада	старший науковий співробітник (Основне місце роботи)
Факультет або інший структурний підрозділ	Міжнародного права та порівняльного правознавства
Науковий ступінь	Кандидат наук, 12.00.03 Цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право
Дата отримання диплома доктора філософії (кандидата наук)	29.09.2016
ORCID	0000-0001-6404-1061

Публікації за тематикою дисертації

Проценко І. Сучасні міжнародно-правові засоби захисту права власності цивільних осіб під час збройних конфліктів. Право України. 2020. № 11. С. 91-109.

Рік	2020
Ключові слова	Право приватної власності, міжнародне право прав людини, міжнародне гуманітарне право, захист права власності у межах Ради Європи
DOI	10.33498/louu-2020-11-091
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	https://pravoua.com.ua/ua/store/pravoukr/pravo_2020_11/pravo_2020_11_s6/

Protsenko I., Savchuk K. Sovereign Rights of the State and the Scope of their Implementation in the Context of Development of the International Human Rights Law. Journal of Advanced Research in Law and Economics. 2020. Vol. 11. № 1 (47). P. 164-168.

Рік	2020
Ключові слова	State sovereignty, Sovereign rights of the state, Human rights, Limitation of the state`s sovereign right to determine its own immigration policy
DOI	10.14505//jarle.v11.1(47).20
Одноосібне авторство	ні
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	https://heinonline.org/HOL/LandingPage?handle=hein.journals/jarle11&div=24&id=&page=

Савчук К. О., Проценко І. М. Особливості правового регулювання членства в Організації Північноатлантичного договору. Часопис Київського університету права. 2019. № 3. С. 258-265.

Рік	2019
-----	------

Ключові слова	міжнародна організація, членство в міжнародній організації, Організація Північноатлантичного договору, План дій з підготовки до членства в НАТО
DOI	10.33663/0869-2491-2019-30-398-407
Одноосібне авторство	ні
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	https://chasprava.com.ua/index.php/journal/article/view/93

Офіційний опонент

ПІБ	Комарова Тетяна В`ячеславівна
Місце роботи	Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
Посада	звідувача кафедри, професор, доктор юридичних наук (Основне місце роботи)
Факультет або інший структурний підрозділ	Кафедра права Європейського Союзу
Науковий ступінь	Доктор наук, 12.00.01 Теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень
Дата отримання диплома доктора філософії (кандидата наук)	-
ORCID	0000-0002-7663-3264

Публікації за тематикою дисертації

Комарова Т. Захист основоположних прав людини Судом справедливості Європейського Союзу: межі юрисдикції. Український часопис міжнародного права. 2019. № 4. С. 112-116.

Рік	2019
Ключові слова	Європейська інтеграція, судовий активізм, Суд справедливості Європейського Союзу, компетенція Європейського Союзу, права людини
DOI	10.36952/uail.2019.4.112
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	https://www.jusintergentes.com.ua/images/2019/4/Komarova.pdf

Комарова Т.В. Роль Суду справедливості Європейського Союзу у формуванні доктрини конституціоналізації права ЄС. Право України. 2019. №6. С. 69-85.

Рік	2019
Ключові слова	верховенство права Європейського Союзу, європейська інтеграція, конституціоналізація права, пряма дія права Європейського Союзу, Суд справедливості Європейського Союзу
DOI	10.33498/loiu-2019-06-069
Одноосібне авторство	так

Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	http://nbuv.gov.ua/UJRN/prukr_2019_6_7

Damirchyiev M. I., Komarov V. V., Komarova T. V. Protection of Ukrainian Business in the European Union Competition Law. Financial and credit activity problems of theory and practice. 2021. № 4 (31). P. 105-111.

Рік	2021
Ключові слова	Court of Justice of the EU, European Union, EU competition law, EU internal market, protection of rights, procedural rights
DOI	10.18371/fcaptp.v4i31.190806
Одноосібне авторство	ні
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	https://fkd.net.ua/index.php/fkd/article/view/2814/2854

Офіційний опонент

ПІБ	Карвацька Світлана Богданівна
Місце роботи	Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Посада	Професор (Основне місце роботи)
Факультет або інший структурний підрозділ	Юридичний факультет
Науковий ступінь	Доктор наук, 12.00.11 Міжнародне право
Дата отримання диплома доктора філософії (кандидата наук)	–
ORCID	0000-0001-9948-4866

Публікації за тематикою дисертації

Karvatska S., Blikhar M., Huralenko N. Evolutionary trends in the interpretation of the European Court of Human Rights under the European Convention on Human Rights. Cuestiones Políticas. 2021. Vol. 39. No. 68. P. 88-102.

Рік	2021
Ключові слова	evolutionary trends in legal interpretation, European Court of Human Rights, interpretation of rules of international law, consensus method, judicial activism
DOI	10.46398/cuestpol.3968.04
Одноосібне авторство	ні
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	https://produccioncientificaluz.org/index.php/cuestiones/article/view/35400/37493

Карвацька С.Б. Проблеми інтерпретації Конвенції про захист прав людини та основоположних

свобод 1950 року в українському законодавстві та судовій практиці: об'єктивні та суб'єктивні чинники. Альманах міжнародного права. 2018. Вип. 19. С. 91–99.

Рік	2021
Ключові слова	Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод, інтерпретація, Європейський суд з прав людини, національне законодавство, європейські стандарти прав людини
DOI	–
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	http://inlawalmanac.mgu.od.ua/v19/13.pdf

Карвацька С.Б. Інтерпретаційна практика Європейського Суду щодо міжнародних договорів із прав людини: особливості, принципи та методи. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. 2019. № 2. С. 214–219.

Рік	2019
Ключові слова	Європейський Суд із прав людини (ЄСПЛ), інтерпретаційна діяльність, договори про права людини, принципи, методи, правила інтерпретації, Європейська конвенція про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р.
DOI	–
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	http://apnl.dnu.in.ua/6_2018/tom_2/46.pdf

Підтвердження

Я підтверджую, що:

- я належним чином уповноважений/а закладом освіти/науковою установою на подання цього повідомлення, і за потреби надам документ, який підтверджує ці повноваження
- усі відомості, викладені у цьому повідомленні, є достовірними

Документ підписаний електронним підписом

Білоус Алла Олександрівна

04.12.2023